

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 20P/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121210432
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miron Čiževský
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7121210432.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudcom JUDr. Mironom Čiževským, v právnej veci starostlivosti o maloletého K. A., E.. X.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matky X. A., E.. XX.X.XXXX, trvale bytom D.U. - S. A., t. č. bytom X. X, D. a otec neuvedený, v konaní o návrhu navrhovateľov A. A.P., E.. XX.X.XXXX W. A. A., E.. X.XX.XXXX, obaja trvale bytom Z. XX, XXX XX Z., o nariadenie náhradnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Maloletého K. A., E.. X.XX.XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti manželov A. A., E.. XX.X.XXXX W. A. A., E.. X.XX.XXXX, obaja trvale bytom Z. XX, XXX XX, ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, t.j. právo zastupovať a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach.

II. Matka maloletého je p o v i n á prispievať na výživu maloletého K. A. mesačne do 15 dňa v mesiaci vopred vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa a to na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiadny z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej aj len „úrad“) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.11.2021 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd umiestnil maloletého K. A., E.. X.XX.XXXX do Centra pre deti a rodiny - G., G. XX, XXX XX D. (ďalej aj len „centrum“). K návrhu priložil žiadosť Univerzitnej nemocnice P. Z. D., X. XX, XXX XX D., Z. J. S. X o prešetrenie sociálnych a rodinných pomerov a rodný list maloletého.

2. Návrh odôvodnil tým, že maloletý sa narodil dňa X.XX.XXXX matke žijúcej v zariadení núdzového bývania. Otec v rodnom liste maloletého uvedený nie je. Matka prišla do zariadenia núdzového bývania v 14. týždni tehotenstva z ubytovne, keď si finančne nedokázala zabezpečiť tento druh bývania. Adaptácia matky v zariadení bola problematická, odmietala spolupracovať a komunikovať. Bol problém sa s matkou skontaktovať, nereagovala na zaklopanie, komunikovala iba cez dvere. Z bytu vychádzala zvyčajne iba vo večerných hodinách, neprimerane oblečená k ročnému obdobiu a počasiu. Pri návštevách v byte matky bol opakované zistený neporiadok, nedodržiavanie hygienických štandardov, chaotické usporiadanie vecí, neznalosť základných životných potrieb pre život dieťaťa. Matka svoje tehotenstvo a z toho vyplývajúci stav bagatelizovala, do pôrodnice sa nechystala aj napriek pravidelným kontrakciám opakujúcim sa každých 8 minút. Pracovníci zariadenia matku presvedčili a doprevadili ju do nemocnice, kde ju prevzal nemocničný personál. Matka odmietala vyšetrenia, sledovali sa iba ozvy dieťaťa. Pracovníci zariadenia núdzového bývania informovali úrad, že zariadenie je krízovou intervenciou, poskytuje služby osamelému rodičovi s dieťaťom, ktorý sa vie postarať o svoje

základné potreby a vie zabezpečiť aspoň minimálnu starostlivosť o svoje dieťa s možnosťou pomoci zo strany zariadenia pri nadobúdaní a rozvíjaní rodičovských zručností, v zariadení nie je poskytovaná 24 hodinová starostlivosť. Podľa zariadenia matka nepreukázala schopnosť byť samostatnou a riešiť svoje životné situácie, nedokáže sa postarať o novorodenca. Podľa psychológa psychosociálneho centra matka vykazovala známky paranoidného správania, jej nálada bola kolísavá s neurotickými prejavmi. Na stretnutia sa dostavovala neprimerane oblečená a priznávala, že v minulosti bola hospitalizovaná na psychiatrii, avšak nesúhlasila so svojou diagnózou, dôvody hospitalizácie odmietla udať. Jej verbálny prejav bol neusporiadaný, rýchly, vety boli nesúvislé. Matka nemá na Slovensku žiadnu príbuznú osobu, ktorá by prejavila pomoc pri starostlivosti o dieťa. Otec dieťaťa nie je známy, matka o otcovi dieťaťa nechcela rozprávať.

3. Z priloženého rodného listu bolo zistené, že dňa X.XX.XXXX sa narodil maloletý K. A.. Matka je v rodnom liste zapísaná X. A.Á., E.. XX.X.XXXX a otec je neuvedený.

4. Okresný súd Košice I uznesením č.k.: 20P/5/2021-8 zo dňa 18.11.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého K. A., E.. X.XX.XXXX, nachádzajúceho sa v Detskej fakultnej nemocnici D., odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny - G., G. XX, XXX XX D., a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Univerzitnej nemocnici P. Z. D., X. XX, XXX XX D., Z. J. S. X, D. nariadil odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny - G., G. XX, XXX XX D.. Navrhovateľovi uložil bezodkladne oznámiť súdu zmenu pomerov alebo odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo toto neodkladné opatrenie nariadené. Predmetné uznesenie sa stalo vykonateľným dňa 18.11.2021.

5. Centrum pre deti a rodiny D. - G. podaním zo dňa 2.12.2021 tunajšiemu súdu oznámilo, že maloletý bol prijatý do ich zariadenia dňa 1.12.2021 a bol umiestnený do profesionálnej náhradnej rodiny v Z..

6. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka z dôvodu, že neodkladné opatrenie bolo nariadené na základe neúplných a neobjektívnych informácií. Konanie bolo iniciované na základe žiadosti Neonatologického oddelenia Fakultnej nemocnice P. Z. K. D.. Lekár s ňou prakticky nekomunikoval, mala s ním asi dve stretnutia, počas ktorých mal cca 2-3 minútový monológ. Namietala, že počas tak krátkych stretnutí lekár nemohol získať dostatočný a objektívny sumár informácií pre rozhodnutie, na základe ktorého jej bol obmedzený styk s maloletým. Uviedla, že riadne absolvovala všetky zdravotné prehliadky, ktoré sú predpísané v tehotenstve. Je v ambulantnej psychiatickej starostlivosti MUDr. Beňačkovej, ktorá písomne potvrdila, že pri liečbe spolupracuje. Dodala, že bezprostredne po skončení tehotenstva sa z vlastnej iniciatívy dala zaočkovať proti pandemickému ochoreniu Covid-19. Jej údajné odkladanie odchodu do nemocnice v čase nástupu príznakov blížiaceho sa pôrodu považuje za nedorozumenie, ktoré sa neskôr vysvetlilo. O jej pripravenosti a zodpovednosti v tomto smere svedčí aj riadne a včasné zabezpečenie všetkých potrieb, ktoré zvyčajne nastávajúce mamičky potrebujú a obstarávajú pred narodením dieťaťa. Rovnako považuje za nedôvodnú pre hodnotenie tejto veci informáciu o jej odmietaní spolupráce s pôrodnikom po jej prijatí do pôrodnice. V tomto prípade išlo iba o vyjadrenie jej obáv z možného poškodenia dieťaťa, ku ktorému by podľa jej názoru mohlo dôjsť pri určitých zásahoch pôrodníka. Na zlepšení svojich osobných pomerov aktívne pracuje, najmä s ohľadom na obstarávanie stabilného bývania. Hoci jej terajšie bývanie považuje v zásade za prechodné, toto bývanie je z hľadiska infraštruktúry dostatočne pripravené pre zabezpečenie jej starostlivosti o maloletého.

7. Centrum pre deti a rodiny D. - G. vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedlo, že matka videla maloletého prvýkrát na prípadovej konferencii dňa 15.12.2021 cez sociálne siete. Matka prišla na návštevu maloletého dňa 17.12.2021 aj so starým otcom maloletého. Matka si maloletého nachvíľu vzala na ruky, ale keďže maloletý bol nespokojný, dala ho psychologičke. Dohodli sa na ďalšom stretnutí dňa 12.1.2022. Profesionálny náhradný rodič spolu s maloletým čakali na matku, no tá sa ozvala až o dve hodiny, že čaká na autobus na zastávke. Centrum konštatovalo, že záujem a aktivity zo strany matky boli nedostatočné vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza. Vnímajú aj slabé rodičovské zručnosti, ktoré pozorovali pri interakcii s maloletým. Dieťa nevedela nakŕmiť, ani správne držať a utíšiť pri plači. Pozorujú nespokojujúce správanie voči zamestnancom Centra pre deti a rodiny, ale aj voči kolíznemu opatrovníkovi. Na druhej strane však konanie zo strany nemocnice považujú za unáhlené a nekorektné aj napriek diagnóze a správaniu sa matky.

8. Okresný súd Košice I uznesením č.k.: 20P/5/2021-18 zo dňa 18.11.2021 začal konanie bez návrhu.

9. Kolízny opatrovník v správach zo dňa 8.12.2021 a zo dňa 21.1.2022 uviedol, že matka sa odmieta baviť o jej diagnóze. Uviedla, že nemá žiadnu diagnózu, neužíva žiadne lieky, na psychiatrii nebola hospitalizovaná. V lekárskej správe zo dňa 11.11.2021 je však uvedené, že pacientka má diagnózu F20.0 - paranoidná schizofrénia. O svojej diagnóze odmietla komunikovať. Dňa 15.12.2021 matka odovzdala kolíznemu opatrovníkovi správu od A., v ktorej je uvedené, že je v starostlivosti lekárky pre ťažké duševné ochorenie. V noci 20.12.2021 matka opustila zariadenie núdzového bývania, vrátnik ju pustil pretože kričala, že je hladná, je jej zle a musí opustiť zariadenie. Pred zariadením ju niekto čakal v aute. Počas sociálneho šetrenia dňa 13.1.2022 v Zariadení núdzového bývania mala matka v potravinovej skrini veľké množstvo plastových fliaš s vodou, ktoré napúšťala z vodovodu. Vodu mala napustenú z dôvodov, že ak by v budúcnosti v zariadení netiekla voda, aby mala v čom okúpať maloletého a mala mu čo dať na pitie. V skrini mala nachystané oblečenie, plienky, drogériu a vitamín D, avšak v postielke chýbal matrac. V postielke bola nahádzaná veľká kopa oblečenia, druhá kopa oblečenia bola nahádzaná na sušiaku. Riad od večere bol neumytý, na parapetnej doske boli v pohári ohorky od cigariet. Na posteli chýbala plachta. Oblečenie v skrini mala úhľadne poukladané. Matka uviedla, že poberá invalidný dôchodok v sume 229,70 Eur, rodičovský príspevok a prídavok na dieťa L. E. A., ktorý bol uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/84/2020 zo dňa 1.10.2020 zverený do jej osobnej starostlivosti, avšak v súčasnej dobe je vo faktickej starostlivosti svojho biologického otca. Do svojej starostlivosti ho chce zobrať až vtedy, keď jej bude zverený aj maloletý K.. Uviedla, že lieky od psychiatričky neužíva, nechce ich užívať, nemá potrebu ich užívať. Dňa 13.1.2021 sa chystala k psychiatričke a ku gynekológovi, lekárske správy mala na druhý deň doručiť, avšak ich nedoručila. Otca maloletého matka uviesť nechce, blízku osobu, ktorej by mohol byť maloletý zverený, nemá. Na základe uvedených skutočností kolízny opatrovník dospel k záveru, že matka toho času nedokáže dieťaťu zabezpečiť riadnu starostlivosť a opateru a najvhodnejším riešením v súčasnosti je umiestnenie dieťaťa v ústavnej starostlivosti.

10. Z priloženej lekárskej správy z psychiatrického konzília zdravotného stavu matky zo dňa 11.11.2021 vyplýva, že matka je v psychiatrickej starostlivosti A. bola jej diagnostikovaná paranoidná schizofrénia. Z psychiatrického hľadiska v čase vypracovania správy nebol zákonný dôvod na odobratie maloletého a jeho umiestnenie do príslušného zariadenia za predpokladu kompenzovaného psychického stavu. Predpokladom kompenzovaného psychického stavu sú pravidelné ambulantné psychiatrické kontroly, užívanie ordinovanej liečby a monitorovanie správania matky a starostlivosti o dieťa sociálnym pracovníkom. Je nutné pokračovať v liečbe Olanzapinom. Zo správy psychiatrickej ambulancie A. zo dňa 23.11.2021 vyplýva, že matka je v ich starostlivosti pre ťažké duševné ochorenie. Po opakovanom ústavnom preliečení je matka v kompenzovanom stave. Psychofarmakologická liečba a pravidelné kontroly sú najdôležitejším predpokladom schopnosti postarať sa o dieťa.

11. Krajský súd v Košiciach uznesením č.k.: 8CoP/23/2022-73 zo dňa 7.2.2022 potvrdil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia. Odvolací súd poukázal na to, že matka relevantným spôsobom nepreukázala, že je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého, zanedbáva zdravotnú starostlivosť, hygienu, nedá sa na ňu spoľahnúť, nedodržiava dohodnuté termíny. Z dôvodu potreby ochrany zdravia a celkového priaznivého vývinu maloletého bolo nevyhnutné, aby bola maloletému poskytnutá dočasná starostlivosť v zariadení Centra pre deti a rodiny - G. v záujme zabezpečenia ochrany jeho zdravého psychického a fyzického vývoja. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.2.2022.

12. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 9.6.2022 sa E. A. A., E.. XX.X.XXXX W. A. A., E.. X.XX.XXXX domáhali zverenia maloletého K. A., E.. X.XX.XXXX do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Toto konanie sa bolo zapísané na tunajšom súde pod sp. zn. 11P/54/2022. Okresný súd Košice I uznesením č.k.: 20P/5/2021-87 zo dňa 8.7.2022 spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp.zn. 20P/5/2021 a sp.zn. 11P/54/2022 tak, že sa vedú pod sp.zn. 20P/5/2021.

13. Navrhovatelia uviedli, že maloletý prišiel do ich domácnosti dňa 1.12.2021 nakoľko navrhovateľka je zamestnaná ako Z. v Centre pre deti a rodiny D. G.. Maloletého si ihneď po príchode do rodiny obľúbili a celá rodina sa na neho postupne naviazala. Maloletý si v profesionálnej rodine rýchlo zvykol. Je zdravý, psychicky vyrovnaný, prospieva. Navrhovatelia s nim absolvovali všetky povinné očkovania. Navrhovatelia vychovávajú ich spoločnú dcéru K., E.. XX.X.XXXX a okrem tejto dcéry majú ešte zverenú v náhradnej osobnej starostlivosti aj maloletú Y. Z., E.. X.X.XXXX. Aj tieto maloleté deti sa na maloletého K. citovo naviazali. Navrhovatelia sú obaja schopní sa postarať o maloletého a zabezpečovať mu jeho potreby. Matka maloletého pravidelne navštevuje, nakoľko je psychicky nespôsobilá sa o neho starať, maloletý by bol zverený zaradený do zoznamu detí hlásených do pestúnskej starostlivosti. Otec

je neuvedený a ostatní príbuzní nemajú záujem sa o maloletého starať. Maloletý je v domácnosti navrhovateľov od jedného mesiaca, zvykol si u nich a citovo sa na nich pripútal, a preto si myslia, že by bolo v jeho najlepšom záujme, ak by v ich rodine ostal. Navrhli zveriť maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazat' rodičov maloletého prispievať na výživu maloletého sumou 30 % zo sumy životného minima.

14. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 21.6.2022 vyplýva, že matka maloletého poberá rodičovská príspevok od 1.8.2020 do doby trvania podmienok, naposledy vo výške 280 Eur mesačne na maloletého L. E. G., E.. X.X.XXXX a taktiež poberá prídavok na dieťa od 1.8.2020.

15. Navrhovateľka A. A. je zamestnaná v T. D. - G.. Z potvrdenia o výške príjmu za obdobie od 6/2021 do 5/2022 vyplýva, že jej čistý priemerný mesačný príjem je 1131,24 Eur.

16. Navrhovateľ, A. A. je zamestnaný vo K. E. Z. K. E..F... Z potvrdenia o výške príjmu vyplýva, že jeho čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od 6/2021 do 6/2022 bol 735,20 Eur.

17. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 4.7.2022 vyplýva, že maloletý je pokojný a usmievavý dieťa, jeho psychomotorický vývin je v norme, zdravotný stav je dobrý. Matka maloletého má v prenájme 1 izbu, za ktorú mesačne uhrádza 290 Eur. V izbe je kuchynská linka s nefunkčnou batériou. V objekte sa vyskytujú ploštice a je problém s teplou vodou. Matka poberá invalidný dôchodok v sume cca 220 Eur a rodičovský príspevok a prídavok na staršieho syna L.X. E. G., ktorý žije spoločne s otcom. Matka má diagnostikovanú paranoidnú schyzofréniu, avšak tvrdí, že nemá žiadnu diagnózu a nie je potrebné, aby sa z tejto diagnózy liečila. Maloletého K. v centre navštevuje pravidelne, na návštevu mu prinesie ovocnú taštičku. Počas návštevy si robí fotografie, keď je nespokojný, hneď ho dáva profesionálnej náhradnej matke. Úrad prešetril pomery v domácnosti navrhovateľov o náhradnú osobnú starostlivosť. Maloletý K. býva v domácnosti manželov navrhovateľov, ktorí bývajú v 3-izbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. Vo svojej starostlivosti majú maloletú dcéru K., E.. XX.XX.XXXX, ktorá pochádza z manželstva a maloletú Y. Z., E..XX.XX.XXXX, ktorá je manželom zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Byt, v ktorom rodina s deťmi býva je pekne, vkusne a účelne zariadený. Kultúra bývania ako aj celková hygiena domácnosti sú na dobrej úrovni. Maloleté deti majú v domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre ich zdravý rast a vývin. Navrhovatelia uviedli, že maloletý má od narodenia problémy so žalúdkom, pravidelne s ním navštevujú gastroenterologickú ambulanciu v D.. Lieky neužíva. V čase návštevy bol maloletý pekne a čisto oblečený. Navrhovatelia uviedli, že majú dostatok oblečenia pre maloletého, taktiež postieľku, detský kočík a autosedačku. Tieto veci navrhovateľom poskytlo CDR D.. Rodina prijala maloletého, taktiež maloleté deti majú k nemu vytvorený pekný vzťah. Navrhovateľka je zamestnaná v T. G. XX K. D., ako Z. a jej príjem činí mesačne 1100 Eur. Manžel je zamestnaný v Z. E..F.. K. M. s príjmom 750 - 800 Eur. Z úradu sú rodine vyplácané príspevky v náhradnej osobnej starostlivosti, prídavok na deti a rodičovský príspevok. Z celkového príjmu navrhovatelia pravidelne uhrádzajú poplatky spojené s bývaním, a to nájomné vo výške 200 Eur, inkaso 90 Eur, hypotekárny úver 90 Eur a spotrebný úver 480 Eur. NA základe uvedeného úrad odporučil návrhu vyhovieť a zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a zaviazat' matku prispievať na výživu maloletého sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, Odborárov 53, 052 21 Spišská Nová Ves.

18. Súd nariadil pojednávanie na deň 14.9.2022, na ktoré bola matka riadne predvolaná, avšak na pojednávanie sa nedostavila, svoju neprítomnosť neospravedlnila, ani nepožiadala, aby súd pojednávanie odročil. Preto súd pojednával aj v jej neprítomnosti podľa § 180 CSP a § 31 CMP.

19. Navrhovatelia na pojednávaní uviedli, že na podanom návrhu trvajú. V čase, keď mal maloletý jeden mesiac bol umiestnený do Centra, v ktorom navrhovateľka pracuje. Maloletý im veľmi prirástol k srdcu, obľúbila si ho aj ich širšia rodina. Poukázali na to, že matka maloletého sa nedokáže postarať o maloletého, nechce sa ho však vzdať, a teda neprichádza do úvahy osvojenie ale maloletý by musel ísť do pestúnskej starostlivosti.

20. Zástupkyňa Centra pre deti a rodiny súhlasila s tým, aby bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a súd zaviazal matku prispievať na výživu maloletého vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej

Vsi. Zároveň dodala, že matka maloletého ho bola navštíviť dňa 12.9.2022, pričom bola oboznámená s termínom pojednávania a napriek tomu sa na pojednávanie nedostavila.

21. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a súd zviazal matku prispievať na výživu maloletého vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi.

22. Podľa ust. § 44 ods. 1,2,3,4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj len „Zákon o rodine“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je

a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),

b) pestúnska starostlivosť a

c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

23. Podľa ust. § 45 ods. 1,2,3,4,5,6,7,8 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a

rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

24. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa ust. § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

26. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

27. Podľa ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

28. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

29. Podľa ust. § 2 písm. c) zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 107,03 eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa, o nezaopatrené dieťa.

30. Na základe vykonaného dokazovania v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že zverenie maloleté do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov je v jeho najlepšom záujme. Z dôvodu matkinej psychiatrickej diagnózy bol matke po pôrode na základe rozhodnutia lekára obmedzený styk s maloletým len za prítomnosti tretej osoby a následne boli prešetrované jej sociálne a osobnostné pomery. V čase pôrodu maloletého matka bývala v zariadení núdzového bývania a k svojmu tehotenstvu bola ľahostajná. Toho času matka žije v jednej prenajatej izbe, pričom v danom objekte sú ploštice a nevyhovujúce hygienické podmienky. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že matka od začatia konania nezlepšila svoje životné podmienky, nezmobilizovala svoje sily a nepreukázala, že je schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Svoju psychiatrickú diagnózu bagatelizuje, nevníma potrebu liečby či zmeny vo svojom živote. Maloletého navštevuje, avšak nie je schopná reagovať na jeho potreby, v prípade nespokojnosti maloletého ho ihneď vracia profesionálnemu rodičovi. Matka maloletého nie je schopná zabezpečovať celodennú a riadnu starostlivosť o maloletého a nemá vytvorené vhodné podmienky na to, aby maloletý fyzicky a psychicky napredoval. Otec maloletého nie je v rodnom liste uvedený a žiaden príbuzný z rodiny nemá záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletého. O maloletého sa osobne starajú navrhovatelia, ktorí majú záujem pokračovať v tejto starostlivosti, nakoľko im maloletý prirástol k srdcu. Maloletý u navrhovateľov napreduje, zvykol si na

nich a rodina ho prijala. Majú vytvorený blízky vzťah. S prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa ho súd zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, ktorí aj v súčasnosti zabezpečujú jeho starostlivosť. V súlade s ustanoveniami Zákona o rodine zaviazal matku prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške minimálneho výživného s prihliadnutím na majetkové pomery matky a potreby maloletého dieťaťa.

31. Podľa §52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

32. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

33. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.